

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА

Назва освітнього компоненту	ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ СОЦІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вид	вибіркова
Семестр(и), в якому викладається	2-й
Кількість кредитів ЄКТС	4
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Освітня (і) програма (и)	усі освітні програми
Мова викладання, навчання	українська
ННІ/факультет	навчально-науковий інститут підготовки кадрів вищої кваліфікації
Кафедра	філософії і політології
Лектор (викладач)	доцент кафедри, кандидат соціологічних наук Зінчина Олександра Борисівна
Контакти лектора (викладача)	ауд. 405цк чат Microsof Teams e-mail: Oleksandra.Zinchyna@kname.edu.ua

Мета вивчення навчальної дисципліни – формування та поглиблення знання щодо сучасних методів збору соціологічної інформації, а також способи організації та проведення соціологічних досліджень даними методами; формування компетенцій застосування методів збору соціологічної інформації при проведенні соціологічних досліджень.

Освітні компоненти, на які спирається: вивчення дисципліни спирається на знання з філософії, соціології.

Зміст

Змістовий модуль 1. Сутність і методологія соціологічного дослідження

Сутність конкретного (емпіричного) соціологічного дослідження. Поняття методології і методів соціологічного дослідження. Поняття «метод», «техніка» та «методика» соціологічного дослідження. Види конкретних соціологічних досліджень. Фундаментальні та прикладні дослідження.

Розвідувальні; описові; пояснювальні дослідження. Точкове, повторне, порівняльне дослідження. Повторні трендові, панельні, лонгітюдні дослідження та соціологічний моніторинг. Програма конкретного соціологічного дослідження, її значення та структура. Вимірювання в соціології. Шкалування. Типи шкал.

Змістовий модуль 2. Кількісні та якісні методи отримання первинної соціологічної інформації

Підстави класифікації методів соціологічного дослідження. Традиція поділу якісних і кількісних методів. Загальні принципи якісної і кількісної традицій. Спостереження та його види. Аналіз документів в соціології. Експеримент. Сутність опитувального методу. Основних види опитувань. Два великі класи опитувальних методів: інтерв'ю і анкетні опитування. Якісні методи в соціології: фокус-група, глибинне інтерв'ю, біографічний метод, Case study.

Змістовий модуль 3. Особливості організації соціологічного дослідження

Етапи процесу дослідження: 1) формулювання проблеми дослідження; 2) розробка дослідження; 3) збір даних; 4) обробка даних; 5) аналіз даних; 6) інтерпретація результатів; 7) підготовка звіту. Поняття етики та професійної етики. Етичні обов'язки по відношенню до об'єктів вивчення: 1) принцип добровільної участі; 2) не зашкодити людям, що вивчаються; 3) анонімність; 4) конфіденційність; 5) обман. Обробка, аналіз та інтерпретація даних. Підсумкові документи соціологічного дослідження.

Результати навчання:

- розробляти програму соціологічного дослідження;
- використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації;
- володіти навичками збору соціальної інформації з використанням кількісних та якісних методів;
- обробляти та аналізувати зібрану в ході дослідження інформацію;
- презентувати результати власних досліджень для фахівців і нефаківців.

Методи навчання:

- словесний (пояснення, розповідь, лекція, дискусія);
- наочний (ілюстрації, демонстрації);
- практичний (підготовка презентацій, індивідуальних навчально-дослідних завдань);
- робота з книгою (читання, конспектування, вивчення, реферування),

- відеометоди (перегляд);
- робота з науковими інтернет-джерелами.

Методи контролю та порядок оцінювання результатів навчання:

Система поточного контролю ґрунтується на застосуванні таких форм контролю, як:

- усне та письмове опитування за матеріалами лекцій,
- розв'язання проблемно-пошукових завдань,
- захист наукових доповідей з мультимедійними презентаціями.

Методи модульного контролю (за змістовими модулями):

- виконання індивідуальних науково-дослідних завдань.

Методи підсумкового семестрового контролю:

- тестування.

Матеріально-технічне та інформаційне забезпечення:

1. «Організація та проведення соціологічних досліджень» / ID дистанційного курсу дисципліни у віртуальному освітньому середовищі на платформі MOODLE ХНУМГ ім. О. М. Бекетова. – URL : <https://dl.kname.edu.ua/course/view.php?id=3555>

2. Вивчення потреб у навчанні та розвитку. Посібник / автор-упорядник Ібрагімова І. М, заг. ред. Гриб О. К. К.: Проект «Доступна та якісна правова допомога в Україні», 2019. 50 с. URL : <https://qala-project-1.gitbook.io/vivchennya-potreb-u-navchann-ta-profes-jnomu-rozvi> (Вільний доступ)

2. Гоманюк М. А. Інтерв'юер в масовому опитуванні. Кишеньковий навчально-методичний посібник. Херсон: Гілея, 2013. 84 с. URL : <https://uam.in.ua/wp-content/uploads/2024/06/intervyuer.pdf> (Вільний доступ)

3. Злобіна О. Г. Тести в соціологічних дослідженнях. URL : https://isnasu.org.ua/assets/files/books/zlobina_test.pdf (Вільний доступ)

4. Комплексні вимірювальні інструменти в соціологічних дослідженнях: розроблення, адаптація, обґрунтування достовірності [Є. Головаха, С. Дембіцький, Н. Паніна та ін.]; за наук. ред. Є. Головахи та С. Дембіцького. – Київ: Інститут соціології НАН України, 2022. 405 с. URL : <https://sociology.knu.ua/uk/library/kompleksni-vimiryuvalni-instrumenti-v-sociologichnih-doslidzhennyah-rozroblennya-adaptaciya> (Вільний доступ)

5. Конспект лекцій з дисципліни «Методи соціологічних досліджень» для студентів першого (бакалаврського) рівня спеціальності 054 «Соціологія» (Модуль 1. Теоретична сутність соціологічних досліджень) / укл. Мачуліна І. І. Кам'янське, ДДТУ, 2018. 33 с. URL : <https://www.dstu.dp.ua/Portal/Data/7/15/7-15-kl108.pdf> (Вільний доступ)

6. Максимович О. Основи методології та методів соціологічних досліджень: навчально-методичний комплекс для студентів. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2011. 112 с. URL : <http://194.44.152.155/elib/local/skm4264.pdf> (Вільний доступ)

7. Методи соціологічного дослідження / С. С. Дембицький // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. URL: <https://esu.com.ua/article-66719> (*Вільний доступ*)
8. Мороз Є. Актуальні дослідження сучасних міських процесів: навч. посіб. К., 2023. 142 с. URL : https://sociology.knu.ua/sites/default/files/library/elopen/moroz_navchalnyy_posibnyk.pdf (*Вільний доступ*)
9. ОСА : Обробка Соціологічних Анкет. Офіційних дистриб'ютор технологій на платформі ОСА. URL : <https://oca.com.ua/index.php?t=101> (*Вільний доступ*)
10. Соціологія: організація емпіричного дослідження. Навч. посібн. / уклад. Балановський Я. М. Умань: Візаві, 2019. 471 с. URL : <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/10780/1/Друк%20%282%29.pdf> (*Вільний доступ*)
11. Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка. URL : <https://www.uisr.org.ua> (*Вільний доступ*)
12. Jaap Bos Research Ethics for Students in the Social Sciences. Springer, 2020. — 287 с. URL : https://sociology.knu.ua/sites/default/files/library/elopen/bos2020_book_researchethicsforstudentsinthe.pdf (*Вільний доступ*)
13. Social Research Methods and Design. URL : <http://www.youtube.com/playlist?list=PLirEzjzoHKvxaX8zZuFUSAi4jdukeexw> (*Вільний доступ*)
14. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL : www.nbuv.gov.ua (*Вільний доступ*)
15. Харківська ОУНБ. URL : www.library.kharkov.ua (*Вільний доступ*)

INFORMATION REFERENCE

Full name of the discipline	ORGANIZING AND CONDUCTING SOCIOLOGICAL RESEARCH
Type of discipline	selective
Semester	2
Number of ECTS credits	4
Level of higher education	second (master's) degree
Educational programme	all educational programs
Language of instruction, teaching	Ukrainian
ESI/faculty	Academic and Research Institute of Doctoral and Postdoctoral Studies
Department	philosophy and political science
Name of lecturer(s)	Associate Professor, PhD in Sociology Oleksandra B. Zinchyna
Contacts of lecturer(s)	room 405cb chat Microsof Teams e-mail: Oleksandra.Zinchyna@kname.edu.ua

The purpose of the discipline: formation and deepening of knowledge about modern methods of collecting sociological information, as well as ways to organize and conduct sociological research using these methods; formation of competencies in the use of methods of collecting sociological information in conducting sociological research.

Interdisciplinary connections: "Philosophy".

Contents

Content module 1: The essence and methodology of sociological research

The essence of a specific (empirical) sociological research. The concept of methodology and methods of sociological research. The concepts of "method", "technique" and "methodology" of sociological research. Types of specific sociological research. Fundamental and applied research. Exploratory; descriptive; explanatory research. Point, repeated, comparative research. Repeated trend, panel,

longitudinal studies and sociological monitoring. The program of a specific sociological research, its importance and structure. Measurement in sociology. Scaling. Types of scales.

Content module 2. Quantitative and qualitative methods of obtaining primary sociological information

Grounds for classification of sociological research methods. The tradition of separating qualitative and quantitative methods. General principles of qualitative and quantitative traditions. Observation and its types. Analysis of documents in sociology. The experiment. The essence of the survey method. The main types of surveys. Two large classes of survey methods: interviews and questionnaires. Qualitative methods in sociology: focus group, in-depth interview, biographical method, case study.

Content module 3: Features of the organization of sociological research

Stages of the research process: 1) formulation of the research problem; 2) research design; 3) data collection; 4) data processing; 5) data analysis; 6) interpretation of results; 7) report preparation. The concept of ethics and professional ethics. Ethical responsibilities in relation to the objects of study: 1) the principle of voluntary participation; 2) not to harm the people being studied; 3) anonymity; 4) confidentiality; 5) deception. Data processing, analysis and interpretation. Final documents of the sociological research.

Learning outcomes:

- develop a sociological research program;
- use information and communication technologies in the process of searching, collecting and analyzing sociological information;
- have skills in collecting social information using quantitative and qualitative methods;
- process and analyze information collected during the research;
- present the results of their own research for specialists and non-specialists

Teaching methods:

- verbal (explanation, narration, lecture, discussion);
- visual (illustrations, demonstrations);
- practical (preparation of presentations, individual educational and research tasks); practical (preparation of presentations, individual educational and research tasks);

- work with a book (reading, note-taking, studying, abstracting),
- video methods (viewing);
- work with scientific Internet sources.

Methods of control and the procedure for assessing learning outcomes

The current control system is based on the use of the following forms of control:

- oral and written questioning based on lecture materials,
- solving problem-solving tasks,
- defense of scientific reports with multimedia presentations.

Methods of module control (by content modules):

- performing individual research tasks.

Methods of final semester control:

- testing in the virtual educational environment on the Moodle platform.

Material and technical and information support

1. «Організація та проведення соціологічних досліджень» / ID дистанційного курсу дисципліни у віртуальному освітньому середовищі на платформі MOODLE ХНУМГ ім. О. М. Бекетова. – URL : <https://dl.kname.edu.ua/course/view.php?id=3555>

3. Вивчення потреб у навчанні та розвитку. Посібник / автор-упорядник Ібрагімова І. М, заг. ред. Гриб О. К. К.: Проект «Доступна та якісна правова допомога в Україні», 2019. 50 с. URL : <https://qala-project-1.gitbook.io/vivchennya-potreb-u-navchann-ta-profes-jnomu-rozvi> (Вільний доступ)

3. Гоманюк М. А. Інтерв'юер в масовому опитуванні. Кишеньковий навчально-методичний посібник. Херсон: Гілея, 2013. 84 с. URL : <https://uam.in.ua/wp-content/uploads/2024/06/intervyuuer.pdf> (Вільний доступ)

4. Злобіна О. Г. Тести в соціологічних дослідженнях. URL : https://isnasu.org.ua/assets/files/books/zlobina_test.pdf (Вільний доступ)

5. Комплексні вимірювальні інструменти в соціологічних дослідженнях: розроблення, адаптація, обґрунтування достовірності [Є. Головаха, С. Дембіцький, Н. Паніна та ін.]; за наук. ред. Є. Головахи та С. Дембіцького. – Київ: Інститут соціології НАН України, 2022. 405 с. URL : <https://sociology.knu.ua/uk/library/kompleksni-vimiryuvalni-instrumenti-v-sociologichnih-doslidzhennyah-rozroblennya-adaptaciya> (Вільний доступ)

6. Конспект лекцій з дисципліни «Методи соціологічних досліджень» для студентів першого (бакалаврського) рівня спеціальності 054 «Соціологія» (Модуль 1. Теоретична сутність соціологічних досліджень) / укл. Мачуліна І. І. Кам'янське, ДДТУ, 2018. 33 с. URL : <https://www.dstu.dp.ua/Portal/Data/7/15/7-15-kl108.pdf> (Вільний доступ)

7. Максимович О. Основи методології та методів соціологічних досліджень: навчально-методичний комплекс для студентів. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2011. 112 с. URL : <http://194.44.152.155/elib/local/skm4264.pdf> (*Вільний доступ*)
8. Методи соціологічного дослідження / С. С. Дембицький // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. URL: <https://esu.com.ua/article-66719> (*Вільний доступ*)
9. Мороз Є. Актуальні дослідження сучасних міських процесів: навч. посіб. К., 2023. 142 с. URL : https://sociology.knu.ua/sites/default/files/library/elopen/moroz_navchalnyy_posibnyk.pdf (*Вільний доступ*)
10. ОСА : Обробка Соціологічних Анкет. Офіційних дистриб'ютор технологій на платформі ОСА. URL : <https://oca.com.ua/index.php?t=101> (*Вільний доступ*)
11. Соціологія: організація емпіричного дослідження. Навч. посібн. / уклад. Балановський Я. М. Умань: Візаві, 2019. 471 с. URL : <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/10780/1/Друк%20%282%29.pdf> (*Вільний доступ*)
12. Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка. URL : <https://www.uisr.org.ua> (*Вільний доступ*)
13. Jaap Bos Research Ethics for Students in the Social Sciences. Springer, 2020. — 287 с. URL : https://sociology.knu.ua/sites/default/files/library/elopen/bos2020_book_researchethicsforstudentsinthe.pdf (*Вільний доступ*)
14. Social Research Methods and Design. URL : <http://www.youtube.com/playlist?list=PLirEzjzoHKvxaX8zZuFUSAi4jdukeexw> (*Вільний доступ*)
15. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL : www.nbuv.gov.ua (*Вільний доступ*)
16. Харківська ОУНБ. URL : www.library.kharkov.ua (*Вільний доступ*)